

Pytania i odpowiedzi do Programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne” – edycja 2023

1. W Generatorze Funduszu Solidarnościowego założono profil gminy, celem złożenia wniosku na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego w ramach edycji 2023, jednak, aby móc uzupełnić wniosek należy uprzednio załączyć upoważnienie od burmistrza. Czy istnieje obowiązujący wzór takiego upoważnienia, które należy załączyć?

Nie ma przewidzianego wzoru takiego oświadczenia, jako obowiązującego załącznika do Programu. Oświadczenie powinno zawierać informację, że dana osoba jest upoważniona przez organ wykonawczy do wypełniania wniosku w imieniu danej jednostki samorządu terytorialnego.

W związku z napływającymi do Biura Funduszu Solidarnościowego pytaniami o formę upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, opublikowano przykładowy wzór stosownego upoważnienia.

Link do strony gdzie znajdują się ogłoszenie: <https://niepelnosprawni.gov.pl/a.1474.przykladowy-wzor-upowaznienia-do-podejmowania-czynnosci-w-generatorze-funduszu-solidarnosciowego>

2. Czy w Ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r. w dziale VI ust.22 pkt 2 – liczba centrów w powiecie, jako kryterium dodatkowe odnosi się również do funkcjonujących i budowanych?

Kryterium to dotyczy zarówno Centrów funkcjonujących, jak i budowanych.

3. W sytuacji posiadania kompletnej dokumentacji kosztorysowo - budowlanej na zmianę sposobu użytkowania budynku, który w części został zaprojektowany na Centrum, a w części na Dom Pomocy Społecznej.

- a) czy takie dwie instytucje wg. zapisów Programu mogą funkcjonować w jednym budynku?
- b) jeśli nie mogą funkcjonować w jednym budynku to część dotycząca DPS nie zostałaby w ogóle wykonana i DPS by tam nie powstał, ale wówczas czy do wniosku na COM trzeba utworzyć oddzielny kosztorys czy jest możliwość procentowo wg. powierzchni wydzielić koszty i opisać to we wniosku, a kosztorys załączyć na całość? Zarówno DPS jak i COM, posiadają części wspólne np. kuchnia, ogrzewanie, elewacja budynku.
- c) jeśli nie mogą funkcjonować w jednym budynku czy jeśli za zgodą projektanta (zgoda na zmianę nieistotną) część dotyczącą DPS przeznaczymy na COM będzie dla Państwa problemem formalnym, że w projekcie i pozwoleniu na realizację zadania funkcjonuje nazwa dom pomocy społecznej, a w rzeczywistości będzie tam COM?

Zgodnie z działem VI.1 ust. 5 Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycja 2023, Centrum musi być odrębne miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia/placówek zapewniających pomoc osobom niepełnosprawnym. Oznacza, to że nie można łączyć go z DPS. Kosztorys powinien w prosty i bezsporny sposób pokazywać koszty odnoszące się do budowanego Centrum. Projekt i pozwolenie na realizację zadania powinno odnosić się do stanu faktycznego i dotyczyć tylko Centrum. W przeciwnym razie mogą powstać wątpliwości co do przeznaczenia danej nieruchomości.

4. Pytania związane z utworzeniem COM:

- a) Czy można utworzyć COM w części budynku (dokładnie na I piętrze, winda jest w budynku) stanowiącego własność gminy, a w którym już znajduje się przedszkole i biblioteka ?**
- b) czy gmina może wynająć powiatowi pomieszczenia w celu utworzenia COM?**
- c) w jakim okresie czasu bieżąca działalność COM może być finansowana w ramach modułu II, chodzi o to czy w okresie tych 10 lat działalność COM będzie co roku finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego?**

Zgodnie z działem VI.1 ust. 5 Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycja 2023, Centrum musi być odrębne miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia/placówek zapewniających pomoc osobom niepełnosprawnym. Nie ma zapisów zabraniających utworzenie Centrum w części budynku, ale należy pamiętać, że powinno ono być odseparowane od innych placówek, zapewniać pełen komfort mieszkańcom i zapewniać poczucie ich podmiotowości. Ponadto Centrum musi zapewniać warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu oraz zamieszkiwania osób niepełnosprawnych w tym w szczególności spełniać wymagania przepisów prawa budowlanego, w szczególności zapewniające możliwość jego użytkowania przez osoby niepełnosprawne (m.in. budynek i jego otoczenie muszą być pozbawione barier architektonicznych).

Program dotyczy utworzenia Centrum na nieruchomości stanowiącej własność gminy/powiatu lub zmianę przeznaczenia nieruchomości stanowiącej własność gminy/powiatu. Plan finansowy Funduszu Solidarnościowego planuje się na 3 lata "do przodu". Na chwilę obecną planuje się finansowanie na także lata kolejne.

- 5. Czy w części budynku Centrum opiekuńczo-mieszkalnego może funkcjonować Klub Senior+ (jest ośrodkiem zapewniającym wsparcie osobom w wieku emerytalnym)? W Programie jest zapis, iż "Centrum jest odrębne miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia/placówek zapewniających pomoc osobom niepełnosprawnym" także rozumiem, że w Centrum nie może funkcjonować np. Środowiskowy Dom Samopomocy.**

Zgodnie z działem VI.1 ust. 5 Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycja 2023, Centrum musi być odrębne miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia/placówek zapewniających pomoc osobom niepełnosprawnym. Nie ma zapisów zabraniających utworzenie w części budynku, w którym działa Centrum Klubu Senior+, ale należy pamiętać, że ta część budynku w której działa Klub powinna być odseparowana od samego Centrum miejscowo i funkcjonalnie.

Utworzenie tego Klubu nie może też wpływać na prawidłowość funkcjonowania Centrum i realizowanie przez Centrum zadań określonych w Programie COM. W szczególności, funkcjonowanie Klubu nie może wpływać na możliwość zapewnienia pełnego komfortu mieszkańcom Centrum i zapewnienia poczucie podmiotowości mieszkańców Centrum. Dodatkowo, funkcjonowanie Klubu nie może wpływać na możliwość zapewnienia przez Centrum warunków do samodzielnego i niezależnego pobytu oraz zamieszkiwania w nim przez osoby niepełnosprawne, w tym w szczególności nie może wpływać na spełnianie przez Centrum wymagań przepisów prawa budowlanego, w tym tych które zapewniają możliwość użytkowania Centrum przez osoby niepełnosprawne (m.in. budynek w którym działa Centrum i jego otoczenie muszą być pozbawione barier architektonicznych).

6. Czy gmina może sama utworzyć Centrum, czy potrzebne do tego są inne gminy, aby się włączyć do Centrum?

Zadanie tworzenia i utrzymania Centrów opiekuńczo-mieszkalnych realizowane jest przez samorządy szczebla gminnego lub powiatowego. Realizacja Programu następuje w trybie naboru wniosków, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Wniosek o środki finansowe w ramach Programu składany jest przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, tj. gminę lub powiat.

7. Do jakiej kwoty można składać wnioski w ramach Modułu I i II?

Zgodnie z działem VII pkt. 4 ust. 1 Ogłoszenia o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., dla zadania utworzenia Centrum maksymalna wysokość środków dla danego podmiotu nie może przekroczyć kwoty 3 259 100 zł.

Zgodnie z działem VII pkt. 4 ust. 2 Ogłoszenia o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., dla zadania zakupu sprzętu i środków trwałych służących wielokrotnemu użytkowaniu (maksymalna wysokość środków dla danego podmiotu nie może przekroczyć kwoty 200.000 zł, przy czym wysokość środków nie może być wyższa niż 10 000 zł na 1 miejsce przeznaczone dla mieszkańców Centrum w ramach pobytu dziennego lub całodobowego.

Zgodnie z działem VII ust. 7 pkt 1-2 Ogłoszenia o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., maksymalna wysokość dla danego podmiotu środków z Funduszu w Module II wynosi:

– w zakresie usług pobytu całodobowego – nie więcej niż 5000 zł miesięcznie na jednego mieszkańca Centrum;

– w zakresie usług pobytu dziennego – nie więcej niż 22 zł za godzinę pobytu na jednego mieszkańca Centrum.

8. Ile % udziału i własnego wkładu potrzeba, aby uzyskać kwotę dofinansowania na utworzenie Centrum?

Zasady Programu nie określają minimalnej wartości wkładu własnego gminy. Stąd nie jest on wymagany w celu uzyskania dofinansowania.

Należy mieć jednak na uwadze, że jeżeli koszty utworzenia Centrum lub jego wyposażenia będą wyższe niż limity określone w dziale VII ust. 4 Ogłoszenia, gmina/powiat pokrywa różnicę ze środków własnych.

Co więcej, w przypadku, gdy faktyczne koszty realizacji usług określonych w dziale VII ust. 7 Ogłoszenia przekroczą wskazane tam kwoty wsparcia finansowego z Funduszu, gmina/powiat prowadzące Centrum pokrywają różnicę z opłat wnoszonych przez mieszkańców i/lub ze środków własnych.

9. Jeżeli jest małżeństwo z czego jedna z nich to osoba niepełnosprawna czy mogą w Centrum przebywać obie?

Zgodnie z działem V ust. 1 Programu, mieszkańcami Centrum mogą być wyłącznie osoby dorosłe z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Ponadto zgodnie z działem V ust. 2 Programu, podstawą przyznania usługi pobytu całodobowego lub usługi pobytu dziennego w Centrum, jest decyzja administracyjna o przyznaniu usługi pobytu całodobowego lub usługi pobytu dziennego w Centrum wydana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, poprzedzona pisemnymi ustaleniami pomiędzy podmiotem prowadzącym Centrum a osobą ubiegającą się o pobyt w Centrum lub jej przedstawicielem ustawowym.

10. Ile osób niepełnosprawnych musi przebywać w Centrum?

Zgodnie z działem VII ust. 6 Ogłoszenia, łączna liczba miejsc przeznaczonych dla mieszkańców Centrum w ramach pobytu dziennego lub całodobowego nie może przekraczać 20.

11. Odnosząc się do innych postanowień „Ogłoszenia o naborze wniosku w ramach COM ogłoszonego w 2023 r.” (dział XI ust. 2) zwracam się z pytaniami dot. wniosków składanych na finansowanie zadań w ramach Modułu II, dotyczących Centrum utworzonych ze środków przekazanych na podstawie Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2021 r.

- a) czy zarówno JST jak i wojewoda korzystają z załączników edycji 2021?
- b) czy wnioski nie są składane i oceniane za pomocą Generatora Funduszu Solidarnościowego?
- c) czy wysokość wsparcia finansowego w Module II pozostaje wg. zapisów z 2021, czyli w zakresie usług całodobowego zamieszkania – nie więcej niż 5000 zł miesięcznie na jednego uczestnika Programu, a w zakresie usług dziennych – nie więcej niż 20 zł za godzinę pobytu na jednego uczestnika Programu?

Zgodnie z działem XI ust. 2 Ogłoszenia o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., do wniosków składanych na finansowanie zadań w ramach Modułu II, dotyczących Centrum utworzonych ze środków przekazanych na podstawie Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2021 r., stosuje się tryb ich przyjmowania, kryteria oceny wniosków oraz zasady realizacji Modułu II określone w Programie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonym w 2021 r. oraz w Ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonym w 2021 r.

W związku z powyższym w przypadku składania wniosku na finansowanie zadań w ramach Modułu II (funkcjonowanie COM) dla COM utworzonego w ramach Modułu I (utworzenie COM) zrealizowanego w ramach Programu "Centra opiekuńczo-mieszkalne" - edycja 2021 obowiązują zasady i dokumentacja programowa edycji 2021 (uwzględniając zmiany do Programu wprowadzone w roku ubiegłym).

Wnioski składane na finansowanie zadań w ramach Modułu II dla COM utworzonego w ramach Modułu I zrealizowanego w ramach edycji 2021 nie są składane poprzez Generator - obowiązują tutaj dotychczasowe zasady.

Zgodnie z działem XI ust. 1 Ogłoszenia o naborze wniosków w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., analogiczne zasady dotyczą również każdego wniosku na finansowanie zadań w ramach Modułu II (funkcjonowanie COM) dla COM utworzonego w ramach Modułu I (utworzenie COM) zrealizowanego w ramach Programu "Centra opiekuńczo-mieszkalne" - edycja 2019.

12. Czy gmina może zlecić prowadzeniem Centrum jednostce samorządu terytorialnego Centrum Usług Społecznych, które koordynuje i realizuje usługi społeczne zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Zgodnie z treścią Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r., Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania całodobowego lub dziennego dla dorosłych osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Tym samym, realizatorami Programu są gminy i powiaty. Wyjątkiem od tej zasady jest możliwość zlecenia przez gminę/powiat prowadzenia Centrum określonym organizacjom/podmiotom, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Należy zatem przyjąć, że to sama gmina/powiat powinna prowadzić Centrum i nie będzie właściwe zlecenie prowadzenia Centrum jednostce organizacyjnej samorządu terytorialnego jakim jest Centrum Usług Społecznych.